

מסורת הש"ס

(א) [בס"א: דיכרא],
(ב) [שבת קכא: יצמות קב.
גיטין לו: מו"ק כו: ג], ע"ז
כח, (ד) [ז"ל ולא],
(ה) [רש"א, ו] [ושם ד"ה
ופרי], (ו) [ועי' תוס' זבחים
יג. ד"ה דיקא נמ],

תורה אור השלם

1. כִּי בָצַל הַחֲכָמָה בָּצַל
הַכֶּסֶף וַיִּתְּרוֹן דַּעַת
הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בַעֲלֶיהָ:
קְהֵלֶת ז יב

הגהות הב"ח

(ה) גַּם מִזֵּי תַחֲנוּנָיו
שִׁלְחָה מִלִּפְנֵי וַיִּשְׁמְרוּ
קִמְיָהּ וְהִיטִיב וְכִי
דָּרַב כֹּחַ כְּבוֹד לִדְרִי
ר' שְׁלֹחִיתוֹ
קִמְיָהּ וְהִיטִיב וְכִי
אֲמַר: שָׁם לְקִבְּלוּנֵי
קִיבֵר בַּכֶּפֶר שְׁמֵר
עַד מִיִּכְרֵר יִרְחֵ שָׁמָ
לְבַחֵר הִכִּי בַּכֶּפֶר
וְהִיטִיב: שָׁם בְּנִתָּה
דְּהִכָּה וְהִיטִיב
(ז) שֶׁ אֵל מְעַנְיֵינוּ מִזֵּי
תַחֲנוּנָיו לֵה אֲשַׁכְּנֵה
לֵה אֲלֵהָהּ דִּירָאֵל
מְגִלֵּת אֲשַׁכְּנֵה לֵה לֵה
לֵה אֲלֵהָהּ מְגִלֵּת
לֵה נֶקֶד דְּהִכָּה לֵה לֵה
הֵה לְעִמָּה חֶרֶף מְגִלֵּת:
(ח) שֶׁ מְעַנְיֵנוּ מִזֵּי לֵה
לֵה וְהִיטִיב וְכִי מִתְּחַל:
(ט) שֶׁ לֵה אֲחִמְיָהּ מִתְּחַל:
כִּלְיֵי וְהִיטִיב דְּהִכָּה מִתְּחַל:
כִּלְיֵי וְהִיטִיב וְכִי מִתְּחַל:
מִתְּחַל עִי' גִּי' עִי' דִּק'
כִּי עִי': לֵה וְהִיטִיב
לֵה וְהִיטִיב מִתְּחַל
שִׁלְחָה מִלִּפְנֵי וַיִּשְׁמְרוּ
קִמְיָהּ וְהִיטִיב וְכִי
דָּרַב כֹּחַ כְּבוֹד לִדְרִי

למקטליה בדבר הנורק. למ"ד רוח
אללו להרגו צידים אללו זורק צו חץ
המתחבק צו: דניקום ליה. שהכלל נר
בגדיו: משכא דאפא. הוא הצבוע וצלט
צבוע זכר: בגובתא דנחשא. על ידי
קנה של נחשת: ילחמא חוי לצבואיה
דער. שקפן מן הכלל עליו ומתחבן:
לפידנא. חולי השניים והחנינים
ומתחיל צפה וגומר צבני מעיים
ומסוכן הוא: מטרוניא. נכרית היטה:
עברא ליה רפואה חמשא ומעלי
שבתא. יום ה' בשבת וע"ש: והאיכא
חלול השם. שהיא סבורה שעבר על
שבעתו: דמגלי ליה לה מעיקרא
מהיאה שעתא עליה לה לא נשבעתי
לך כי כך אמרתי: משאא דגרפא
דלחוא. שומן מוח עצם קטן שבראש
כנף העוף שקורין כני"ל סכה אותו
על דעיו: קשייפא דויס. גרעיני
זיתים: דלא מלו פילתא. שלא הביאו
שליש: אמרא חדתא. על מר חדש
שקורין פשו"ר: ודיקי צככי דדריה.
הדבק בשרת השניים: ממאי הוי.
על ידי מה בל החולי הוא: מחממי
חממי דחייני. האוכל פת חמה ויחר
מדאי: כפא דהרסנא. דגים מטוגנים
עם הקמח בשמן שלהן: שוירי. שעבר
עליו הלילה: מאי סימניה. של אותו
חולי: כד רמי מידי צככיי. כשנותן
כלום בשנינו וז' הדם משורט שנינו:
ורבי יוחנן היכי עביד הכי וכו'. לא
גרסיין לה הכא אללא במסכת ע"ז (א)
במאן עביד ר' יוחנן. לתת סם
בצבת בשביל חולי השניים דקלאמר
לה אי מתריכנא מאי: שאני אומר
כוו. מודים לו חכמים שהיא רפואה
(א) לו בכלל שוטה בחצר כד שנו:
ירקון. חולי שפני מוריקות: הכי
גרסינן והכמים אומרים באלו אין
בהן משום רפואה באלו למעוטי מאי
לאו למעוטי סם. והכי קאמר ליה
בחסים הראשונות אין זו רפואה
גמורה לעבור עליהן דבר תורה
ולמעוטי סם דיש בו משום רפואה:
לא למעוטי מקיזין דם לסרוגני.
בשבת לעולם אכילי הק פליגי ומאי
באלו משום דשמועה לר' מתיא דאמר
אכתי אחריתי: לסרוגני. חולי שמו
אשטרנגליש"ן הוא ברו"ן מלגט ובההיא
מודה ליה: ה"א הכי נמי מסתברא
דמתיא שלשה דברים רבי אלעזר
בן עזריה משום ר' מתיא בן חרש

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

עשה שורה עליו לא יקרב
סכין והורגו: דחייף ציה.
ו: נישלח למאניה. יפשיט
פוטוויי"ש: דאפא דיכרא.

למקטליה בדבר הנזק תנאי כוותיה דשמואל כשהורגין אותו אין הורגין אותו אלא בדבר הנזק דחייף ביה מסתכן הנכית ליה מיית דחייף ביה מסתכן מאי תקנתיה גישלח מאניה ⁽⁶⁾ וגיריהי רב הונא בריה דרב יהושע חף ביה חד מינייהו בשוקא שלחינהו למאניה ורהיט אמר קיימתי בעצמי י'החכמה תחיה בעליה הנכית ליה מיית מאי תקנתיה אמר אב"י נתי משכא דאפא דדיכרא ⁽⁶⁾ וניכתוב עליה אנא פלניא בר פלניא אמשכא דאפא דיכרא כתיבנא עלך כנתי כנתי קלירוס ואמרי לה קנדי קנדי קלורוס יה יה ה'

ה'כ"ב נמי מסתברא שלשה דברים ב'. ריב"ז לא י"ג הכי נמי מסתברא
אלא הכי גרים תא שמע שלשה דברים משום דמאי אולמיה
דהא מהא דלייתי כבר ונראה לי דשפיר מייתי דברייתא קמייתא לא
מייתי בה מקיז דם לסרוני וזהו דוחק הא דמוקמינן למעוטי
מקיז דם לסרוני מה שלא הזכיר בה
אבל מהא דמייתי שפיר מאי לאו צאלו
אתרתי דסיפא דלוקין מיהא קאי
ולמעוטי מקיז דם לסרוני דהא
תני רישא ואי (שמא) משום דצכל
דוכתא נשאר הכי נמי מסתברא
בצביל זה אין למוחקו דפרק קמא
דקדושין (י"ב:) גבי מעשה (ט) בצדמוני
(אחד) י"ס הכי נמי (ט) (מסתברא) שאינו
נשאר וצפרק הזהב (בבא מציעא דף
מ"ט:) י"ס (ג"כ) הכי נמי מסתברא
שאינו נשאר בשמעתא דטבע אין
נעשה חליפין לפירוש רש"י:
אלא

בבואת אמן אמן סלה וגשליהו ללמאניה ולקבריהו בי קברי ^ט עד
תריסר ירחי שתא ונפקיהו ונקלינהו בתגורא ונבדרינהו לקטמיה אפרשת
דרכים והנך תריסר ירחי שתא כי שתי מיא לא לישתי אלא בגובתא
דנחשא דילמא חזי בבואה דשידא וליסתכן כי הא ^ז דאבא בר מרתא
הוא אבא בר מניומי עבדא ליה אימיה גובתא דדהבא ^ו ועוד אמר
ר' מתיא ^א ר' יוחנן חש ^ב בצפידנא אול גבה דההיא מטרוניתא עבדא ליה
מלתא חמשא ומעלי שבתא אמר לה בשבת מאי אמרה ליה לא צריכת אי
מצטריכנא מאי אמרה ליה אישתבע לי ^ט דלא מגלית אישתבע לאלהא
דישראל לא מגלינא נפק דרשה בפירקא והא אישתבע לה לאלהא דישראל
לא מגלינא הא לעמו ישראל מגלינא והא איכא חלול השם דמגלי לה
מעיקרא מאי עבדא ליה אמר רב אחא בריה דרב אמי מי שאור שמן זית
ומלח רב יימר אמר שאור גופיה שמן זית ומלח רב אשי אמר משחא דגרפא
דאוזא אמר אבוי אנא עבדי לכולהו ולא איתסאי עד דאמר לי ההוא מייעא
אייתי קשייתא דזיתא דלא מלו תילתא וקלינהו בגורא אמרא חדתא ואדביק
בככי דריה עבדי הכי ואיתסאי ממאי הוה מחמימי חמימי דחימי ומשויורי כסא
דהרסנא ומאי סימניה כד רמי מידי בככיה ואתא דמא מבי דרי רבי יוחנן כי חש
בצפידנא עבד הכי בשבתא ואיתסי ורבי יוחנן היכי עבדי הכי אמר ר"ג בר
יצחק שאני צפידנא הואיל ומתחיל בפה וגומר בבני מעיים אמר ליה רב חייא
בר אבא לר' יוחנן כמאן כר' מתיא בן חרש דאמר החושש בפיו מטילין לו סם
בשבת א"ל שאני אומר כוון ולא באחרת לימא מסייע ליה מי שאחזו ירקון
מאכילין אותו בשר חמור מי שנשכו כלב שוטה מאכילין אותו מחצר כבד שלו
והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת דברי ר' מתיא בן חרש וחכ"א באילו אין
בהם משום רפואה באלו למעוטי מאי ^ט מאי לאו למעוטי סם לא למעוטי מקיזין
דם לסרוגכי ה"נ מסתברא דתניא שלשה דברים א"ר ישמעאל בר' יוסי ששמע
משום רבי מתיא בן חרש מקיזין דם לסרוגכי בשבת ומי שנשכו כלב
שוטה מאכילין אותו מחצר כבד שלו והחושש בפיו מטילין לו סם בשבת
וחכ"א באילו אין בהן משום רפואה באילו למעוטי מאי מאי לאו אתרתי
בתריתא ולמעוטי דרישא לא אתרתי ^ו דרישא קמייתא ולמעוטי דסיפא
הא

למעוטי מאי לאו אתרתי בתרייתא ולמעוטי דרישא לא אתרתי דרישא ולמעוטי דקיפא:

ת"ש

עין משפט
נר מצוה

עַה אַ מִי פֿ"צ מַה'ל' שַׁבָּת
הַלְכָה הַ סְמֵג לַחֲוִין סָה
טוֹשׁ"ע אַר"ח סִי שַׁבָּת
סַעֲיָף ג.:

לעזי רע"י

פוטטי"ש. חולדה.
כניי"ל [פיניי"ל].
נוצה של כנף או זנב.
פשווי"ר. מעדר.
אישרנגילוו"ן.
דלקת שקדים.
בו"ן מלנ"ט.
דלקת שקדים מוגלתית.

רבינו חננאל

ועוד א"ר מתיא בן חרש
החושש בפני משה
כס בשבת מפני שהוא ספק
נפשות וכל ספק נפשות
דוחה את השבת. ר' יוחנן
שכח, בפריגין, פ"י כאב
השנים, עבדא דליה ההיא
ר' יוחנן ור' תנאי סמא דום חמשי
ועבר שבת, א"ר מתיא
מאי, אמר לי לא לרצית,
ואי אצטריכנא מאי,
אמרה ליה אישבעה
לא מנליה, אישבעה
לר' מתיא לא מנליה,
והוה נקט לביבי בשעת
שבתוהו דלפניו ישראל
מגילא. וכוהר דאדוניה
אלא, אדעה אתה לא
היה לך שבתוהו אלא
לר' מתיא לא לר' ישראל
בכל מגילא דלפניו ישראל.
א"ר ר' חייא בר אבא
ל' ר' יוחנן קמאן בר מתיא
כס פרש דרשי להיטיל
סס חרש שבתא. א"ר
ר' יוחנן כס החושש בפני
משה ל' כס בשבת כרס
היה ל' ולא באבדת
שחולקין. נימא מסייע
ל' ל' ר' יוחנן אלא דרמיא
פני שאחו לר' מתיא
אוחו כרס חמרה, מתיא
החזי כרס מאכילין אותו
מחזי כרס שלו, והחושש
בפני מטילין לו סס בשבת
וכר' ר' מתיא בן חרש,
תנאי ואי איה איה חרש
מפני רפואה, באלו לאו
למעט סס, דסס איה חרש
רפואה, ודחי לא למעט
קתה הדר לטריכני. ולא
עמרה.